

LIBRIS

We know
books

ANA BLANDIANA

POVESTIRI
FANTASTICE

HUMANITAS
BUCUREȘTI

<i>Poezie și proză. În loc de prefață</i>	5
---	---

CELE PATRU ANOTIMPURI
(1977)

Iarna	
<i>Capela cu fluturi</i>	13
Primăvara	
<i>Dragi sperietori</i>	38
Vara	
<i>Orașul topit</i>	71
Toamna	
<i>Amintiri din copilărie</i>	92

PROIECTE DE TRECUT
(1982)

<i>O rană schematică</i>	127
<i>Zburătoare de consum</i>	132
<i>La țară</i>	157
<i>Reportaj</i>	184
<i>Cel visat</i>	212
<i>Proiecte de trecut</i>	223
<i>Gimnastica de seară</i>	264
<i>Imitație de coșmar</i>	273
<i>Leția de teatru</i>	281

DIN POVEȘTI DE DRAGOSTE
LA PRIMA VEDERE (2008)
ȘI
CARTEA SIMȚURILOR (2015)

Misiune imposibilă (2008) 345
Ieșirea (2015) 359

Mi-a lipsit întotdeauna ceea ce în mod curent se numește memorie, acea facultate de a înregistra fără discernământ totul, acea atenție continuă care face să-ți poți aminti peste zece ani fraza, banală, pe care colegul de masă a spus-o între felul întâi și felul al doilea. Nu sunt niciodată prezentă în întregime undeva și de aceea, chiar dacă pe loc sunt în stare să particip la o discuție ca și cum aș lua cu adevărat parte la ea, peste câteva ore nu mai sunt în stare să reproduc nimic, am nevoie de un efort chiar pentru a-mi aminti că a existat o discuție. Ceea ce rețin din întâmplări este un anumit sentiment dominant al lor, o anumită stare de spirit, o anumită culoare care nu este întotdeauna adaptată la real, nu se potrivește cu adevărat situației decât rar, atunci când subiectivitatea mea se suprapune întâmplător realității obiective. Și mai rețin amănunte absurd de disparate, atât de lipsite de semnificație și de legătură, încât unindu-le apoi, artificial, descopăr o imagine complet diferită de cea reală, neamintind-o uneori prin nimic. Țin minte întâlnirea cu cineva pentru că îmi amintesc cu precizie felul în care și-a trecut mâna prin păr după ce mi-a întins-o, mai mult, felul în care părul întârzia să se desfacă printre degetele lui, opunând o anume rezistență, poate murdar. Țin minte verile petrecute în copilărie la bunici, pentru că îmi amintesc în spatele magaziei de unelte o rudimentară și impunătoare mașină de dezghiocat porumb – atât de ruginită, încât, dacă o atingeai cu degetul, acesta rămânea

cărămiziu – păstrându-și, chiar și în poziția aceea caraghioasă în care era aruncată peste capra de tăiat lemne, o anumită prestanță jignită și un anume mister: nu înțelesesem niciodată cum reușea ea să elimine printr-un orificiu boabele și printr-altul cocenii, fără să se zăpăcească, supunându-se calmă rotirii uriașei manivele pe care eu nu reușeam s-o urnesc. Mai țin minte un papuc vechi al bunicului așezat sub piciorul șchiop al unei mese lipite de peretele grajdului pe care se tăiau frunze pentru rațe.

În felul acesta lumea prin care trec se strânge în mine, refractată până la nerecunoaștere, într-un album de imagini disparate și stranii prin înțepenire și segmentare și într-un șir de stări sufletești care țin în mult mai mare măsură de mine decât de ea. Și totuși se întâmplă – e adevărat, rar – ca lumea să mi se descopere printr-o mișcare bruscă atât de epatantă, cu legi atât de conforme devenirilor mele, încât atenția mi se aprinde brusc, determinând o stare de intensă concentrare, o surescitare în timpul căreia înregistrez totul – fiecare gest, fiecare sunet, fiecare culoare – pentru totdeauna, fără cea mai mică șansă de a uita vreodată. În asemenea momente totul este atât de deosebit de ceea ce trăiesc și de felul cum trăiesc de obicei, încât mă gândesc cu spaimă că nici nu trăiesc decât în aceste rare explozii, că am trăit până acum pe pământ douăzeci sau treizeci de ore. Restul timpului l-am petrecut probabil dormind sau înălțată într-o pâclă din care zăream din când în când printre pleoapele întredeschise un fragment de neînțeles. În mod firesc acest timp nu ar trebui să se adauge vârstei mele și, întrebată ce vârstă am, ar trebui să răspund – douăzeci sau treizeci de ore.

După-amiaza aceea nu părea să fie altfel decât atâtea altele. Deși era abia pe la începutul lui februarie, soarele ardea puternic, anormal și nesănătos. În casă caloriferele continuau să încălzească din plin, făcându-și dogmatic datoria hibernală, iar ferestrele nu puteau fi deschise din cauza miro-

IBDIS | We know books

sului înecăcios care pătrundea de afară inexplicabil și întotdeauna neprevăzut, apărând la cele mai diverse și iraționale ore.

Ca întotdeauna, apariția mirosului a fost semnalul și pretextul plecării de acasă. Desigur, ferestrele ar fi putut fi închise ermetic, aveam, perfecționat cu timpul, un întreg sistem de astupare impermeabilă a crăpăturilor și a găurilor de la cercevele, broaște, praguri, țățâni, dar, ca întotdeauna, mai puternic decât sentimentul siguranței era neastâmpărul de a ieși cât mai repede din casă și din zona otrăvită, invazia olfactivă funcționând mereu ca un serios pretext de întrerupere a lucrului. De altfel, în mod ciudat, mirosul era mai slab afară decât înlăuntru; mai precis, înlăuntru fiind, îl bănuiai mult mai greu de suportat afară.

Am străbătut în fugă cele câteva zeci de metri până la pasaj trecând grăbită printre perechile care au transformat spațiul din jurul braseriei într-un loc, devenit tradițional, al întâlnirilor la care partenera poate fi așteptată calm, la adăpost de ploaie sau frig. Era cald, mai cald decât ar fi trebuit în această lună a anului, și paltoanele inutile atârnau pe umeri și pe lângă gâturile transpirate, desfăcute din fular, dând un aer deprimant adunării.

Când am ieșit din nou la suprafață mă simțeam eliberată nu numai de îngrămădeala subterană sau de miasma misterioasă a casei, ci și de ceva apăsător și mult mai greu de definit de care abia acum, scăpând, începeam să-mi dau seama. O senzație bruscă de libertate și bună dispoziție mă cuprinsese, euforia aceea jucăușă pe care ți-o dă lipsa de griji și care apare de predilecție tocmai atunci când, grijile îngrămădindu-se exasperant, subconștientul se revoltă acordându-și o nepermisă vacanță. La drept vorbind, cred că în clipa aceea a ieșirii din pasaj și a schimbării bruște de umoare am început să trăiesc cu acuitate, toate simțurile dându-mi de știre că sunt conștiințioase și că-și fac datoria cu plăcere. Trecând prin

fața stadionului neterminat, cu acel aer al său provizoriu, pe care îl va păstra probabil și după ce va fi de mult finit, cu acel ciudat zid în spate, semănând cu un fagure, am întâlnit un șoarece. Oricât ar părea de ridicol, spun *întâlnit* pentru că nu l-am privit în treacăt, ca pe un obiect, ci l-am întâlnit ca pe o ființă, încrucișându-ne privirile, cercetându-ne reciproc. L-am zărit pentru că mă privea, n-aș fi întors altfel capul, și avea un aer atât de comic revoltat, aproape arogant, încât m-am gândit o clipă să fac un *miau* prelung și amenințător. Am renunțat. Existența lui acolo pe treptele aleii principale era prea insolită și situația lui prea disperată pentru a-l mai pune la încercare. Am vrut să-l iau și să-l pun pe iarbă, unde s-ar fi descurcat cu siguranță mai ușor, și cred că mi-ar fi făcut plăcere atingerea blănii lui mătăsoase și calde, dar, prostia lui fiind mult mai mare decât bunătatea mea, mi-a scăpat intrând nebunește printre roțile unui autobuz. Ciudat, cât de exact țin minte totul. Țin minte că, fără să văd și fără să fie câtuși de puțin probabil, am avut siguranța că șoarecele nu fusese călcat de autobuz și nici de vreo altă mașină care trecea pe bulevard, că a ajuns pe cealaltă parte și, mai mult, că și-a găsit un adăpost, vreau să spun că am avut siguranța că buna mea dispoziție are un motiv în plus să continue.

Puține plăceri ating pentru mine intensitatea beatitudinii pe care mi-o dă hoinăreala, rătăcirea la întâmplare pe străzi fără nici un motiv și fără nici un rost într-un fel de sfidare a timpului care nu mă întinează trecând. Părăsesc bineînțeles bulevardul. Privesc clădirile pe lângă care trec cu o atenție amuzată, mă distrează cea mai extravagantă stucatură, mă încântă cea mai nevinovată cornișă. Nu știu dacă, trăind într-un oraș extraordinar de frumos, hoinăreala mi-ar face aceeași plăcere. Niște capodopere de arhitectură m-ar emoționa, m-ar obliga la seriozitate, m-ar face să lunec dincolo de privire, în contemplare. Ar înlocui gândurile mele rătăci-

toare cu ideile precise ale frumuseții lor. În timp ce casele acestea, crescute la întâmplare, fără nici un plan precis și fără obișnuința disciplinei, aliniate cu aproximație, ascunse unele, sfioase, după copaci și altele îmbulzite cu impertinență în stradă, mă calmează, mă amuză, mă eliberează. Mă distrează mai ales acelea rotunde oarecum, cu câteva trepte și câteva coloane împodobite cu ghirlande și alte forme de ghips, vopsite în culori pastel, cu un aer boieresc și feciorelnic, semănând nemaipomenit cu torturile trase în marțipan. Sau cele cu numai două ferestre la drum, construite perpendicular pe linia străzii, deschizând nenumărate uși spre o curte lungă, pavată cu pietre de râu, printre care cresc vara portulace, și prezentând cu mândrie în dreptul gardului forjat o cișmea turnată maestru în tuci, adesea scoasă din uz. Sau cele, cu adevărat frumoase și impunătoare, care înalță deasupra pământului două caturi cu ferestre lungi și împărțite, cu o intrare largă, deschisă spre un peron acoperit de un vesel evantai lucrat în fier și sticlă, peron spre care înaintează în semicerc o elegantă alee ce-și așteaptă caleștile. La urma urmei, ce este plăcut la aceste case, bătrâne fără a fi mai vechi de un secol, este tocmai lipsa stilului și acceptarea lor de a dispărea treptat, absența, chiar în orgoliul lor, a dorinței de supraviețuire. Rigolele sunt străjuite de salcâmi – plantați probabil în linie sau, și mai curând, cruțați din marile grădini care împrejmuiau cândva aceste conace cotropite de oraș –, ceea ce dă întregului decor un aer de decrepitudine firească, un sentiment nu al decadenței, ci al redisparației în natură. Îmi place, străbătându-l, să-mi închipui cartierul mai părăginit, lăsat în părăsire, năpădit de șopârle și buruieni, cu iarba crescând prin asfalt și șerpuii încolăcindu-se pe după grilaje, îmi place să mi-l închipui cufundându-se treptat în pământ, mai întâi scările, apoi zidurile, apoi acoperișurile, până nu se vor mai vedea printre marile ierburi decât hornurile răzlețe, dispărând treptat așa cum dispare pe mare o corabie,

lăsându-și catargul ca un ultim semn. Desigur, nici o casă nu dispăre pe marea ierbii așa cum îmi închipui eu, și de altfel, dacă vreuna dintre ele s-ar hotărî să se dărâme, i-ar lua locul în cel mai scurt timp un bloc pătrat, confort sport, proprietate personală. Dar aceste imagini erbivore fac parte din plăcerea hoinărelilor mele, o plăcere, ca toate plăcerile, mai mult sau mai puțin ilicită.

De fapt, ceea ce mă farmecă este faptul că pot să mă ră-tăcesc aproape fără să vreau. Nici o stradă nefiind paralelă cu alta, nici o stradă nefiind perpendiculară pe alta, oricât de bine le-ai cunoaște, îți mai rămâne totuși șansa de a te zăpăci și de a te opri în cele din urmă într-un punct de unde nu mai știi care e direcția în care mergeai. Cum nu mergeam nicăieri, confuzia de fiecare dată nu putea decât să mă încânte, și mă cuprindea o adevărată euforie când descopeream că, închipuindu-mi că mă îndrept spre Târgul de Vite, ajunseseam în Grădina Fecioarei. De cele mai multe ori aici ajungeam. Un inexplicabil instinct, lipsit de intenții speciale, mă mâna de fiecare dată spre acel parc minuscul cuprins între o sală de teatru, un restaurant, o biserică de religie incertă și câteva case cu storurile veșnic trase. Exista fără îndoială un anumit mister tocmai în componența atât de eterogenă a clădirilor care înconjurau cele câteva zeci de arbori stranii, cu trunchiurile albe asemeni mestecenilor, dar mai puternici decât ei, și rodind, oarecum nepotrivit, niște fructe rotunde, ca mingile de tenis, pe care le descopereai numai după căderea frunzelor, rămase atârinate în cozi subțiri, ca de ață și dând întregului ansamblu un aer ciudat de oriental; există fără îndoială un anumit mister chiar în numele nelegat de nici o legendă a locului, dar care ducea gândul la întâmplări romantice. Oricum, în pofida prezenței teatru-lui și restaurantului, locul era liniștit și taciturn, cuprins de mușenia clădirilor probabil nelocuite și a bisericii mereu închise și aparținând unui rit greu de precizat.

IBDIS | We know books

În după-amiaza aceea am făcut înconjurul parcului într-o poziție ghidușă – bucurându-mă că pământul dintre arbori mai păstrase zăpada, care acum strălucea exuberant sub soarele coborâtor. Lumina roșiatică se scurgea astfel pe decorul în întregime alb, îndulcindu-l, dându-i o neverosimilă tentă viorie. Ca de obicei, n-am întâlnit pe nimeni. Prin vitrina restaurantului se vedeau doar câteva fețe obosite de prânz, îmbătrânite de mâncare. Culesesem, nu-mi mai aduc aminte de unde, o bucată de lemn, un fragment de creangă uscată pe care mă amuza s-o târăsc de-a lungul grilajelor pe care le depășeam ascultând sunetul sec pe care lemnul lovind fierul îl scotea, un fel de ritm adânc și imprevizibil acordându-se perfect ritmului meu interior, dându-mi o grozavă senzație de libertate.

De fapt, era o libertate de care începeam să mă plictisesc. Mi se păruse că ceva avea să se întâmple. Dar soarele scădea, umbrele copacilor pe zăpadă se conturau tot mai aspru și, fără să înțeleg de ce, simțeam cum mi se face urât descoperindu-mă singură cu ridicola mea bucurie fără motiv. Treceam tocmai pe lângă grilajul bisericii, mai geometric decât celelalte și scoțând sunete mai joase, mai grave, aproape amenințătoare, și mă hotărâsem să mă întorc spre casă, când, atinsă de mișcarea mecanică a crengii mele, portița grilajului a pornit să scârțâie subțire și neajutorat, învârtindu-se lent din țâțâni. Am intrat aproape fără să vreau. Faptul că acel gard de fier, care părea făcut de la început fără poartă – atât de definitiv închisă părea de decenii broasca mare cu mecanismul încremenit de rugină –, se deschidea era atât de extraordinar și senzațional prin el însuși, încât am pășit în minuscula curte fără să mă mai gândesc, iar când, împingând ușor portalul propriu-zis al bisericii, acesta a lunecat încet într-o parte, nu m-am mai mirat și am pășit înlăuntru normal, fără emoție, chiar cu senzația că sunt așteptată.

LIBRIS | We know books

În biserică ninge. O clipă nu mi s-a părut nimic extraordinar în asta, ba chiar m-am bucurat, bucuria aceea care mă cuprinde automat, indiferent de circumstanțele mele sufletești în fața ninsorii, apoi însă nu m-am putut împiedica să mă mir că într-o clădire cu un aspect atât de intact ca această biserică – de un stil arhitectural straniu și în orice caz necunoscut – poate să ningă atât de nestânjenit, atât de feeric. Au trebuit să treacă mai multe secunde până să-mi aduc aminte că afară nu ninge, că deci tavanul nu e stricat, dar că, în schimb, mă aflu într-una dintre acele situații extraordinare care mi se vor imprima pentru totdeauna în creier cu cele mai mici amănunte, obsedându-mă și împiedicându-mă să le înțeleg vreodată. N-aș putea spune că mi s-a făcut frică. Niciodată nu am avut o prea mare simpatie pentru logică, încât absența ei nu era de natură să mă înspăimânte. Dacă mă incita ceva, dacă mă irita chiar, era o anume nesigurantă, senzația că această ninsoare nu se produce pentru mine, ci există pur și simplu, cădea și înainte de a fi intrat eu în biserică, cine știe de când, poate dintotdeauna. Vreau să spun că, dacă aș fi simțit că această minune se petrece pentru mine, pentru plăcerea și convertirea mea, totul mi s-ar fi părut minunat și, într-un fel, normal. Dar simțeam că nu, că ea exista în sine, că nu urmărea să minuneze pe nimeni, că se desfășura pur și simplu și această independență, această existență care își era suficientă sieși și în același timp călca fără nici un scrupul cele mai elementare legi ale naturii, mi se părea monstruoasă și mă umplea de enervare, de revoltă. Totuși nu putea ninge de prea mult timp (pe jos era un strat subțire, aproape transparent, de zăpadă) și descoperirea mă calmă oarecum făcându-mă să mă întreb dacă nu cumva impresia mea era falsă, dacă nu cumva, totuși, ninsoarea începuse odată cu intrarea mea.

Încăperea întunecoasă în pofida vitraliilor prelungi, pe care se desenaseră figuri și scene de neînțeles și totuși conținând

evident un sens al lor, ascuns, era mult mai mică decât și-o imaginați privind din afară clădirea. Era de fapt mai curând o capelă decât o biserică propriu-zisă, o capelă formată dintr-o singură navă centrală, prelungă și destul de joasă, cu marginile rotunjite, poate de obscuritate, în orice caz fără acel aer rigid pe care îl dădeau muchiile evidente și formele pătrate înfățișării exterioare a edificiului. Ceea ce mi-a atras atenția de la început a fost în fundul încăperii ceva ce semăna cu o catapeteasmă și m-am mirat pentru că nu putea fi vorba de o capelă de cult ortodox, ciudatele desene ale vitraliilor și formele necunoscute ale pereților o dovedeau cu prisosință. Și totuși, acolo în fund zăream, prin ninsoare și prin întunericul care se îngroșa, un perete colorat, și poate sclipitor, un altar împodobit poate cu argint și icoane. Am înaintat câțiva pași ca să văd mai bine, dar m-am oprit oarecum descumpănită; din cauza ninșorii, probabil, și a întunericului variabil, am avut senzația, mai curând am simțit decât am văzut, că altarul nu este nemișcat, că suprafața lui e străbătută de lente valuri de mișcare. Mai mult nu-mi puteam da seama, dar simțeam, cu un început de spaimă, că drumul spre mister abia a început. Mi-am deschis geanta pe pipăite, cotrobăind după cutia de chibrituri și fiind aproape sigură că iar am împrumutat-o cuiva care a uitat să mi-o restituie. Spre bucuria și surprinderea mea însă, cutia de chibrituri exista, am scos-o grăbită și în clipa aceea m-a străbătut, o fracțiune de secundă, gândul că poate ar fi mai bine să renunț, să mă întorc și să ies, dar, în timp ce gândeam asta, știam că nu voi face așa, oricât de bine ar fi, că, de altfel, nici nu mai depindea de mine s-o fac, și gândul precaut n-a reușit decât să-mi încetinească mișcările, dându-le o cadență oarecum rituală: am scos cu o anumită emoție un chibrit din cutie, am închis cutia la loc cu grijă, i-am pipăit muchiile zgrunțuroase, am fixat capătul cu fosfor al bățului pe una dintre ele, am așteptat încă o ultimă, infinitezimală fracțiune de clipă și am tras.

Am văzut la început numai flacăra, prea apropiată de ochi, apoi am îndepărtat mâna, cu brațul aproape întins, încercând să văd dincolo. Am crezut că mi se păruse, atât de scurtă a fost priveliștea înainte ca lemnul să se fi consumat în întregime și atât de necrezută. Nu erau icoane. Era un perete sau un înalt paravan, străbătut de undulații lente, acoperit în întregime de... Am căutat cuprinsă de febră un alt chibrit pe care l-am aprins brusc cât mai departe. Da, erau mii de aripi de fluturi care se legănau într-un ritm oarecum comun, erau de fapt mii de fluturi așezați pe acel perete sau paravan vertical, pe acel presupus altar, așezați în așa fel încât din față, de unde eram, nu li se vedeau trupurile, nu li se vedeau decât muchiile aripilor formând o suprafață aproape compactă, striată, hașurată și într-o mișcare greu de descris, asemenea... Chibritul s-a stins din nou și când l-am luat în grabă pe al treilea, degetele au pipăit în cutie bețele care îmi rămâneau. Nu erau foarte multe. Am făcut din nou lumină. Nu, nu-mi dădeam seama cu ce semăna acea suprafață vie și amenințătoare. Și totuși simțeam că îmi amintește ceva, ceva ce nu reușeam să descurc din haosul uitărilor mele. În mod ciudat, absolut fără voia mea, uimindu-mă pe mine însămi și dându-mi seama că nimic din ceea ce făceam nu mai depinde de mine, că nimic nu mai puteam să opresc și nimic nu mai puteam să împiedic, am făcut câțiva pași înainte, cu mâna purtând chibritul întinsă cât puteam de mult, aproape, chiar la marginea aripilor care – am avut timp să observ, dar nu să mă mir – încetaseră să se mai miște. Și cred – deși nu îmi mai amintesc bine, există în memoria mea aici o falie întunecată, un hiat – că am avut o abia perceptibilă, dar existentă totuși, șovăială, înainte de a împinge flacăra cu câțiva centimetri mai încolo, permițându-i să ardă. Nici un țipăt, cred, nici un urlet, nici un răcnet, oricât de bestial și de dezlănțuit, nu mi s-a părut vreodată mai înspăimântător decât zumzetul slab care s-a auzit în clipa

arsurii, decât acel biet sunet ca o zgârietură slabă pe geam multiplicată de mii de ori, reluată mereu ca într-un canon. În aceeași secundă un fulg de nea s-a topit pe flacăra chibritului stingând-o, și intervalul până când am reușit să aprind din nou, minutul acela de întuneric zumzăitor, a fost poate cel mai înfricoșător timp pe care l-am petrecut în această viață. Când s-a făcut din nou lumină și am văzut suprafața aceea compactă și vie dezagregându-se cu fâlfâiri atât de lente că oboseai urmărindu-le, nu aveam cum să mă sperii mai mult. Ba chiar, senzațiile mi s-au schimbat cu desăvârșire. Rupându-se unii de alții, începând să se miște separat prin încăperea, fluturii își degajaseră aripile întinzându-se în zbor și descoperiseră atât de uluitoare culori, forme atât de nemaivăzute, încât uimirea și încântarea depășeau mult în intensitate senzația că amenințarea nu se diminuase cu nimic prin această schimbare de decor. În mod ciudat, odată cu dansul care începuse, chibritul meu devenise superfluu. Capela se luminase suficient, deși misterios, fără să lase să se vadă vreo sursă de lumină, insinuând bănuiala că între planarea aripilor atât de intens colorate și posibilitatea care mi se dădea să le văd exista o indiscutabilă legătură. Totuși nici aripile și nici trupurile fluturilor nu păreau luminescente, deși la anumite mișcări viermii purtători de atât de mirifice aripi scoteau reflexe metalice de un galben roșcat, ca și cum ar fi fost din bronz sau dintr-un aur foarte vechi. Bâzâitul nu înceta, dar încetase să mă mai înspăimânte. Simțeam cu o anumită mândrie și chiar cu un anumit amuzament că mă aflu în primejdie, dar această constatare părea mai curând să mă distreze și o lăsam undeva, la periferia cea mai jalnică a conștiinței, cât mai departe de contemplarea plină de ambiguă beatitudine a frumuseții care îmi luneca pe dinainte.

Mai întâi m-a încântat descoperirea că aripile fluturilor purtau aceleași desene ca vitraliile și, deși n-aș putea să le explic, privite acum, ele mi se păreau pline de un sens comprehensibil

apropiat mie, complice chiar. Se roteau în jurul meu ca într-un manej aerian, ca la o paradă, cu evidenta intenție de a le privi și admira. Aveau grijă să se învârtă lent și complicat, apărându-mi din unghiuri diferite și prezentându-mi-se sub toate aspectele posibile ale frumuseții. Exista în mișcarea lor ceva profund senzual, lasciv, care-mi trecea fiori reci pe ceafă și făcea să-mi tremure genunchii. Cred că am descoperit asta în clipa în care am întâlnit ochii primului dintre ei și apoi pe ai celui de-al doilea și apoi când mi-am dat seama că mă priveau cu toții – cred că nici nu știam până atunci că fluturii au ochi – într-un fel atât de direct, încât mi s-a făcut rușine, am închis pleoapele, smulgându-mă fantasticei priveliști, și mi-am amintit că sunt într-o biserică.

Era și timpul. Când am deschis din nou ochii, primul lucru a fost să privesc suprafața de pe care se desprinseseră fluturii, să văd ce era: un perete, un paravan, o catapeteasmă? Abia mai apucam. Ascultând un ordin ocult, auzit doar de ei, sau rămas fără sens în lipsa privirii mele, își reluau în același fel lent și muzical locurile. Și atunci priveliștea care mi s-a arătat a fost cu adevărat nemaivăzută: altarul – căci era un altar straniu și neșemănând cu alte altare, împodobit cu sfinți pictați în culori întunecate, dar având enormi ochi albaștri, atât de luminoși încât păreau orbi – altarul era luat în stăpânire încet, fără grabă, în așa fel încât ceea ce vedeam eu în acea fază intermediară a cuceririi era un amestec păgân de sfinți și fluturi, ființele care rezultau fiind mai greu de imaginat decât sirenele sau centaurii. O sublimă față cu nas prelung și buze îndurerate avea un ochi albastru vioriu deschis într-o expresie de uimire mai mult decât de suferință, în timp ce ochiul celălalt era înlocuit de un fluture mov cu aripi tivite cu negru și zbatându-se ca niște pleoape; o sfânta Magdalena stând smerită în picioare învelită în părul ei lung până la călcâie purta pe creștet un fluture roșu cu dungi albe și negre, un fluture nemișcat și așezat puțin într-o parte,